

Esitys sopimuksen uusimisesta – sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä

Kaupunginhallitus 06.02.2023 § 27
136/04.03.01/2023

Valmistelija

Kehittämiskoordinaattori Paavo Laaksonen

Varsinais-Suomen ELY-keskus esittää ns. pakolaisten vastaanottosopimuksen teknistä uusimista alkuvuonna 2023 niin, että sopimuksen sisältö vastaa 1.1.2023 voimaan tulevan kotoutumislain sisältöä (liite 1). Uusi laki on vahvistettu presidentin esittelyssä 25.11.2022 ja keskeiset muutokset koskevat hyvinvointialueiden tehtäviä, kunnille maksettavia korvauksia ja tiedonsaamista.

Tilapäistä suojelua saavien siirtyminen pakolaisten vastaanoton piiriin 1.3.2023 alkaen

Laki kotoutumisen edistämisestä muuttuu 1.3.2023 alkaen myös niin, että kotikunnan ja tilapäistä suojelua saavat ukrainalaiset siirtyvät pakolaisten vastaanoton piiriin ja kunnat voivat saada pakolaisten vastaanoton korvauksia. Uusittavassa vastaanottosopimuksessa ei sovita kuntakohtaisia määriä tilapäistä suojelua saavien osalta. Hallitun pakolaisten kuntiin ohjaamisen ja vastuun jakamisen lähtökohtana on ukrainalaisperheiden jääminen nykyisiin asuinkuntiin myös kotikunnan saamisen jälkeen.

Maahanmuuttoviraston tilaston (27.10 tilanne, liite 2) mukaan Loimaalla asuu 188 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista. Suuri osa heistä saa vuoden 2023 aikana kotikunnan ja siirtyy kunnan ja hyvinvointialueen palveluiden piiriin. ELY-keskus arvioi, että ensi vuoden aikana koko Varsinais-Suomessa noin 3 000 pakolaista siirtyy kuntien ja hyvinvointialueen palveluiden piiriin. Tilapäistä suojelua saavia määrästä on noin 2 800. Pakolaisten määrä on yli kymmenkertainen vuoteen 2022 verrattuna.

Muiden pakolaisten osalta ELY-keskus esittää nykyisen, vuonna 2016 tehdyn, sopimuksen mukaista kirjausta noin kymmenen pakolaisen sijoittamisesta vuodessa. Sijoitettavat pakolaiset voivat olla kiintiöpakolaisia tai ilman huoltajaa olevia lapsia. ELY-keskus ja Loimaa arvioivat vuosittain kuntaan osoitettavien ja sijoittuvien henkilöiden määrät, henkilöiden kuntaan muuton alkuvaiheen palveluihin, asumiseen sekä muihin kotoutumista edistäviin ja peruspalveluiden käyttöön kohdistuvat tarpeet. ELY-keskus esittää vuonna 2023 1-5 ilman huoltajaa olevan lapsen sijoittamista Loimaalle. Hallittu pakolaisten kuntiin ohjaaminen ja kotoutumisen edistäminen edellyttävät tiivistä yhteistyötä kuntien, hyvinvointialueen, valtion viranomaisten, vastaanottokeskusten, työnantajien, yhdistysten ja oppilaitosten kesken. Erityisesti asumisen järjestäminen edellyttää aivan uudenlaisia keinoja.

Pakolaisista maksettavat valtion korvaukset

Kunnan korvausten edellytyksenä on valtuuston hyväksymä kotouttamisohjelma, jota tarkistetaan vähintään valtuustokausittain sekä ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Kotouttamisohjelmassa kunnan tulee kiinnittää erityistä huomiota sote-uudistuksen ja kotoutumisen edistämistä koskevan lain muutosten vaikutuksiin kunnan tehtäviin ja resursseihin. Kotouttamisohjelmassa tulee myös konkreettisesti arvioida kuntaan sijoittuvien ukrainalaisten palvelut sekä miten laskennalliset korvaukset on järkevintä kohdentaa. Edelleen tulee nimetä se kunnan viranomainen, joka vastaa kotouttamisen yhteensovittamisesta sekä yhteyshenkilö.

Korvausten saamiseksi kunnan tulee tehdä sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä niin, että 1.3.2023 alkaen kotikunnan saavat ukrainalaiset pääsevät heti korvausten piiriin. ELY-keskus esittää liitteenä olevan sopimuksen hyväksymistä 28.2.2023 mennessä. Kuntia on pyydetty erikseen ilmoittamaan, mikäli kunta haluaa neuvotella uudesta sopimuksesta. Edelleen uuden lain mukainen kotouttamisohjelma tulee hyväksyä valtuustossa 30.6.2023 mennessä. Valtioneuvosto on antanut asetuksen kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan kustannusten korvaamisesta valtion varoista 1.12.2022 (liite 3). Jatkossa laskennallinen korvaus jaetaan kunnan ja hyvinvointialueen kesken.

Esittelijä	Kehittämisojohtaja Laaksonen Paavo
Päätösehdotus	Uusitaan esityksen mukaan ELY-keskuksen ja Loimaan kaupungin sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.
Päätös	Hyväksyttiin.
Pöytäkirjamerkintä	Maahanmuuttokoordinaattori Jutta Orell ja projektokoordinaattori Maarit Tiittanen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 17:40.